

MINISTR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Č.j.: 5195/M/14
75966/ENV/14
Spis. zn.: R/3070
Vypraveno dne: 12. 11. 2014

ROZHODNUTÍ

Na základě rozkladu společnosti KERAMOST, a.s., se sídlem Žatecká 1899/25, 434 30 Most, IČO: 499 01 222 (dále jen „odvolatel“), proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II (dále jen „ministerstvo“), ze dne 22. 4. 2014, č. j. 65439/ENV/13, 1093/510/13, jsem s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise ustavené podle ustanovení § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení, jehož účastníkem podle ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu je odvolatel,

t a k t o :

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. b) ve spojení s ustanovením § 90 odst. 5 správního řádu rozklad odvolatele **z a m í t á m** a napadené rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 4. 2014, č. j. 65439/ENV/13, 1093/510/13, **p o t v r z u j i**.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 17. 9. 2013 doručil odvolatel ministerstvu svoji žádost ze dne 16. 9. 2013 o stanovení průzkumného území Skalice (dále jen „žádost“), podle ustanovení § 4 a ustanovení § 4a a 4b zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“ nebo „zákon o geologických pracích“), pro vyhledávání vyhrazeného nerostu bentonitu.

Přípisem ze dne 12. 12. 2013, č. j. 90658/ENV/13, 1548/510/13, ministerstvo oznámilo zahájení správního řízení účastníkům řízení a dotčeným orgánům státní správy a zároveň nařídilo ústní jednání ve věci na den 7. 1. 2014. K zahájenému správnímu řízení se písemně vyjádřil Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, ve svém podání ze dne 6. 1. 2014, č. j. KUJCK 1440/2014/OZZL, který upozornil na skutečnost, že na západním okraji navrženého průzkumného území jsou parcely, které jsou součástí ochranného pásma Přírodní památky Kozlov (dále jen „PP Kozlov“), a parcely s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin, zejména ohroženého druhu prstnatec májový.

Obec Skalice se k podané žádosti vyjádřila ve svém podání ze dne 4. 1. 2014, ve kterém uvedla, že zastupitelstvo obce se stanovením předmětného průzkumného území zásadně nesouhlasí. Obec Skalice upozorňuje rovněž na skutečnost, že nesouhlas se stanovením průzkumného území vyjádřila rovněž obec Hlavatce ve svém podání ze dne 6. 3. 2014 (na základě obav o zhoršení kvality života a enormní zatížení komunikací), obec Ústrašice ve svém podání ze dne 6. 3. 2014 (obava ze zhoršení kvality života především dalším vysokým zatížením obce dopravou a celkovým zhoršením životního prostředí), obec Želeč ve svém podání ze dne

5. 3. 2014 (obava z narušení chráněného území PP Kozlov a z enormního zatížení komunikací), obec Roudná ve svém podání ze dne 5. 3. 2014 (z důvodů obav o zhoršení kvality života a enormní zatížení komunikací) a svazek obcí Soběslavsko ve svém podání ze dne 4. 3. 2014 (zejména obava z narušení krajinného rázu dané lokality).

Městský úřad Soběslav, odbor životního prostředí (dále jen „MÚS“), ve svém vyjádření ze dne 4. 3. 2014, č. j. MS/05168/2014, uvedl, že k předmětnému záměru bylo dne 28. 2. 2014 zpracováno odborné stanovisko, z něhož vyplývá, že západní část řešeného území hraničí s biologicky cennými lokalitami a realizace průzkumu a zejména následná těžba může mít na tyto lokality negativní dopad, a to i prostřednictvím nepřímých vlivů souvisejících s těžbou (prašnost, změny hydrologických poměrů). MÚS uvedl, že se ztotožňuje se závěry tohoto stanoviska, a konstatuje, že realizace záměru může znamenat ohrožení zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“).

Podrobně se k podané žádosti vyjádřilo také Blatské muzeum v Soběslavi a Veselí nad Lužnicí (pobočka Husitského muzea v Táboře) ve svém podání ze dne 28. 2. 2014, ve kterém uvádí, že většina průzkumného území se sice nachází v zemědělsky intenzivně využívané krajině (na orné půdě), nicméně leží v bezprostřední blízkosti zvláště chráněného území a lokality výskytu ochrannými významných druhů rostlin, hub a bezobratlých, na něž by měla případná těžba výrazně negativní vliv, a postupně by mohlo dojít k jejich devastaci. PP Kozlov představuje vlhkou louku v zářezu lesa, jakých bývalo kdysi v okolní krajině mnohem více, většina z nich však nepřežila meliorační zásahy socialistického zemědělství. Z botanického hlediska je mimořádně cenný především výskyt prstnatce májového, ohrožené a zákonem chráněné orchideje. K ochranným významným druhům rostlin patří také ohrožený hadí mord nízký, ohrožená ostřice Hartmanova, svízel severní a kozlík dvoudomý. Na lokalitě se vyskytují i dva druhy z červeného seznamu hub ČR – silně ohrožený pavučinec olšový a ohrožený pavučinec hnědofialový. I přes svou nevelkou rozlohu je území významné také z entomologického hlediska. Na základě výše uvedeného se Blatské muzeum domnívá, že veřejný zájem na ochraně přírody převyšuje zájem na průzkumu a následném využití předmětného ložiska bentonitu.

Dne 6. 3. 2014 bylo ministerstvu doručeno podání obce Skalice ze dne 5. 3. 2014 nazvané „Věc: Odůvodnění zamítavého stanoviska ve věci č.j. 10966/ENV/14, 207/510/14 ze dne 14. února 2014 týkajícího se správního řízení žádosti společnosti KERAMOST, a.s. o stanovení průzkumného území SKALICE“, ve kterém obec Skalice uvádí, že povolením průzkumu a následné těžby dojde k zásahu do práva na příznivé životní prostředí, které je založeno Listinou základní práv a svobod (čl. 35 odst. 1). Obec uvádí, že v současné době dochází k rozšíření těžby bentonitu na lokalitě Maršov (cca 6 km od obce Skalice) a současně se rozšiřuje i skládka komunálního odpadu firmy Rumpold v k. ú. Želeč, čímž se zvyšují ekologická rizika a zátěž jak pro životní prostředí, tak pro běžný život občanů obce. V případě zahájení těžby dojde k znečištění komunikací a cest nejen v k. ú. Skalice a Třebíště, ale i v dalších přilehlých obcích. Dle schváleného územního plánu je v bezprostřední blízkosti vymezeného území schválena bytová výstavba, jejíž přípravné práce již byly započaty. Případná těžba by silně narušila plánovanou bytovou výstavbu. Půda v zájmové oblasti patří do třídy ochrany I a II. Z hlediska zemědělského využití dojde dlouhodobě k její devastaci. Rovněž dojde ke změně vodního režimu, narušení půdního profilu, narušení biokoridorů a s tím i biocenter, které se v této oblasti hojně vyskytují. Obec se rovněž obává o zachování chráněné PP Kozlov s výskytem mnoha chráněných rostlin a živočichů. V obci Skalice a jejím širokém okolí se nachází rozsáhlá rekreační oblast, jejíž atraktivnost by byla případnou těžbou značně znehodnocena. Občané obce a široká veřejnost nesouhlasí s navrhovanou činností odvolatele.

Dne 20. 3. 2014 bylo ministerstvu doručeno doplnění vyjádření obce Skalice (rovněž ze dne 20. 3. 2014), ve kterém obec uvádí, že se domnívá, že průzkum je v rozporu se Státní politikou životního prostředí (dále jen „SPŽP“), neboť:

1) Stanovením průzkumného území a následným vymezením ložisek vyhrazeného nerostu nebudou respektovány hlavní cíle a principy SPŽP, která klade důraz na udržitelné využívání přírody a krajiny s ohledem na všechny tři pilíře udržitelného rozvoje území.

2) Stanovením průzkumného území a následným vymezením ložiska by byl porušen princip prevence, princip předběžné opatrnosti a princip nákladové efektivity.

3) Došlo by k porušení priorit SPŽP, kde je kladen velký důraz na ochranu a udržitelné využívání zdrojů, snižování úrovně znečištění ovzduší a zachování přírodních a krajinných hodnot území.

4) Obec upozorňuje na jednotlivá ustanovení SPŽP, která dle jejího názoru budou změnou využití území pro budoucí dobývání vyhrazeného nerostu nejvíce dotčena.

Dále obec uvádí, z jakých důvodů je podle jejího názoru průzkum v rozporu se Státní surovinovou politikou (dále jen „SSP“). Závěrem obec vyjmenovává podstatné veřejné zájmy, které podle jejího názoru podstatně převyšují deklarovaný veřejný zájem na stanovení průzkumného území pro budoucí dobývání cihlářských surovin a bentonitu.

Přípisem ze dne 24. 3. 2014, č. j. 404/510/14, 21377/ENV/14, oznámilo ministerstvo účastníkům správního řízení ukončení dokazování a poskytlo jim možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Následně ministerstvo rozhodlo o žádosti odvolatele rozhodnutím ze dne 22. 4. 2014, č. j. 65439/ENV/13, 1093/510/13 (dále jen „napadené rozhodnutí“), tak, že tuto žádost odvolatele zamítlo podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žádost odvolatele byla zamítnuta podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, neboť ministerstvo dospělo ve správním uvážení k závěru, že další veřejný zájem, a to zájem na ochraně přírody v PP Kozlov, zájem na ochraně krajinného rázu a zájem na další rozvoji obce Skalice a péči o potřeby jejích občanů podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), převyšuje zájem státu na dalším průzkumu a následném využití ložiska.

Proti napadenému rozhodnutí podal odvolatel rozklad ze dne 7. 3. 2014, zn. VTÚ/2014/Pa/92, který byl ministerstvu doručen dne 10. 3. 2014, který odůvodnil následujícími skutečnostmi:

1. Nesprávnost napadeného rozhodnutí odvolatel spatřuje obecně v tom, že správní orgán více předjímal vlivy hypotetické hornické činnosti v ploše celého průzkumného území, místo aby se věnoval vlivům geologických prací vyhledávacího průzkumu. Výsledek vyhledávacího průzkumu může být negativní a v takovém případě nebude vydáno osvědčení o výhradním ložisku. V případě, že se zjistí vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují očekávat jeho nahromadění, vydá ministerstvo osvědčení o výhradním ložisku. Poté musí následovat řada dalších kroků (stanovení chráněného ložiskového území, předchozí souhlas k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru, komplexní posouzení možných vlivů hornické činnosti v novém dobývacím prostoru na životním prostředí, stanovení dobývacího prostoru, povolení hornické činnosti). Mnohé (většina) z těchto kroků jsou správními řízeními s určeným okruhem účastníků řízení a dotčených orgánů státní správy.

2. V bodě II. rozkladu odvolatel poukazuje na irelevantnost a neúplnost informací o zkoumaných veřejných zájmech s tím, že níže uvádí doplňující údaje, které by mohly vést k přehodnocení významu některého z citovaných veřejných zájmů.

2a. V bodě IIa. nazvaném "Průzkum a využívání ložisek montmorillonitických jílu v terciérních reliktech" odvolatel rozebírá situaci u bentonitu a poukazuje na to, že vytěžitelné zásoby ve stávajících třech činných lomech odvolatele činí pouze cca 2,5 mil. tun bentonitu. Z tohoto důvodu si odvolatel v rámci svého know how v předstihu zajišťuje perspektivní ložiska s potřebnými typy suroviny do míchacích poměrů směsných bentonitů. Odvolatel uvádí, že je nutno odmítnout i praxi překonaný názor územního plánování, že v regionu bude vždy po dotěžení jednoho výhradního ložiska uvolněno k těžbě ložisko další. Střety zájmů se řeší na lokální úrovni a zejména stanoviska dotčených obcí se zdaleka neřídí zásadami územního rozvoje či dokonce krajskou surovinovou politikou (kde mimochodem není ani ložisko Maršov u Tábora). Dále se odvolatel vyjadřuje k rozsahu navrhovaného průzkumného území Skalice, když uvádí, že výskyt montmorillonitických jílu je potvrzen pouze jedním vrtem z průzkumu ze šedesátých let minulého století, což je pro posouzení kvality a množství zásob naprosto nedostačující. Plocha vyhledávacího průzkumu činí 99 hektarů, přičemž se počítá s vyhloubením 10 průzkumných vyhledávacích vrtů.

2b. V bodě IIb. se odvolatel vyjadřuje k ochraně přírody v PP Kozlov. Odvolatel uvádí, že vrty vyhledávacího průzkumu vzhledem ke své podstatě a množství přírodní památku určitě neohrozí. V této fázi je nekorektní tvrdit, že hypotetická těžba ve vzdálenosti stovek metrů od chráněné louky bude mít negativní a devastující vliv na významné druhy rostlin a bezobratlých za situace, kdy zalesněné povodí i celý tok bezejmenné vodoteče zůstanou určitě zachovány. Téměř v celé ploše navrhovaného průzkumného území jsou navíc situována obdělávaná pole, z hlediska druhové pestrosti chudá a zcela nevýznamná. Zde je výskyt prstnatce májového vysoce nepravděpodobný.

2c. V bodě IIc. rozkladu se odvolatel vyjadřuje k územnímu rozvoji obce Skalice a uvádí, že správní orgán předjímá budoucí těžbu v průzkumném území a bez důkazů potvrzuje zhoršené podmínky pro bydlení u hranice zastavěného území obce Skalice, přestože na jiném místě napadeného rozhodnutí sám uvádí, že nemůže předjímát, že odvolatel nebude dodržovat zákony na ochranu ovzduší a zdraví obyvatelstva. Dále odvolatel uvádí, že jeho výhledovým záměrem je v případě ověření dostatečných zásob bentonitu v požadované kvalitě otevřít ve výše popisovaném území povrchový lom o přibližných rozměrech 600 x 600 metrů, tj. na ploše max. 40 000 m². Lom by byl otvírán postupně, ve směru od severovýchodu k jihozápadu. Odvolatel připomíná Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje pro rok 2011, kde se mimo jiné uvádí, že je zapotřebí respektovat významné prognózní zdroje vyhrazených a nevyhrazených nerostů, a zajistit územní ochranu vymezených ložiskových území a prognózních ložisek nerostných surovin průmětem do územních a regulačních plánů.

V dalším bodě IIc. (zřejmě mělo být uvedeno IId.) se odvolatele vyjadřuje k atraktivnosti krajinného rázu jakožto rekreační oblasti. Polemizuje s napadeným rozhodnutím, ve kterém se uvádí, že v obci Skalice a v jejím okolí je rozsáhlá rekreační oblast, která navazuje na cyklotrasy vedoucí z oblasti lázní Třeboň a Bechyně. Odvolatel uvádí, že severně od navrhovaného průzkumného území je skutečně vedena cyklotrasa, nicméně při jízdě z Obory do Maršova cyklisté na dálkové trase míjejí cca 30 metrů od silnice vzdálený lom Maršov a odvolateli není známo, že by jim to v posledních 20 letech způsobovalo nějakou újmu, či je to odradilo od pobytu na Soběslavsku.

Závěrem pak odvolatel navrhuje, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena prvoinstančnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby napadené rozhodnutí bylo změněno a žádosti odvolatele o stanovení průzkumného území Skalice vyhověno.

K podanému rozkladu se podrobně vyjádřila obec Skalice ve svém podání ze dne 22. 5. 2014, které bylo ministerstvu doručeno dne 26. 5. 2014. V tomto podání obec Skalice uvádí (k bodu I rozkladu), že již ve stádiu rozhodování o žádosti

o stanovení průzkumného území je správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném využití ložiska. Tudíž je nutné se aspekty případné těžby zabývat.

Pokud jde o bod IIa. rozkladu, poukazuje obec Skalice na SSP a její aktualizaci (zejména tabulkovou část), ve které je jasně uvedeno, jaký má stát zájem na využívání bentonitu a dalších montmorillonitických jílu. Obec uvádí, že to už jednou bylo vyloženo v jejím vyjádření v předcházejícím řízení. Dále obec poukazuje na data poskytovaná Českou geologickou službou, která vykonává státní geologickou službu pro území ČR. Nejnovější poznatky o úpravě a zušlechťování vyhrazených nerostů bentonitu jsou bezesporu velice důležité zejména ve stavebnictví, ale nic nemění na marginální potřebě státu vyhledávat další ložiska pro novou těžbu montmorillonitických jílu.

Obec uvádí, že postupné využívání ložisek nerostných surovin vychází z principu udržitelného rozvoje území, který je silně zakotven v právním systému ČR a také v právu Evropské unie, a jehož strategie je určující pro rozhodování v území zejména na lokální úrovni. Zásady územního rozvoje stanoví základní požadavky na účelné a hospodárné využívání území kraje (zpřesňují politiku územního rozvoje) a vymezují plochy a koridory nadmístního významu. Ze Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje (vydány zastupitelstvem Jihočeského kraje dne 13. 9. 2011 s nabytím účinnosti dne 7. 11. 2011) nevyplývají žádné konkrétní požadavky na využívání ložisek nerostných surovin v zájmovém území, platí tedy zejména obecné kapitoly jako kapitola a) Stanovení priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území, kapitola e) Upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje atp.

Dále obec upozorňuje, že poslední změna územního plánu obce byla schválena v roce 2014. Na základě územního plánu obce dochází v současné době k dokončení vybudování komplexní bytové výstavby pro nové rodinné domy v bezprostřední blízkosti vymezeného průzkumného území. Pokud by došlo k zahájení těžby, ztratila by tato lokalita na atraktivitě a finanční prostředky obce i finanční prostředky ze státního rozpočtu by byly vynaloženy neúčelně. Obec zdůrazňuje, že její platný územní plán, ani územní plán Jihočeského kraje, těžební plochy v tomto zájmovém území nezahrnuje. Pokud by se nerespektovaly zásady územních plánů, docházelo by k porušování zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Obec rovněž uvádí (k bodu IIb. rozkladu), že odmítá tvrzení odvolatele, že se hypotetická těžba bude nacházet ve vzdálenosti stovek metrů od PP Kozlov, neboť dle mapových předpokladů odvolatele se nachází ve vzdálenosti od hranice nebilancovaného ložiska asi jen 50 metrů. Přitom je třeba zdůraznit, že v bezprostřední blízkosti hranice průzkumného území se nachází vlhká louka s přirozeným výskytem zákonem chráněné luční orchideje. V případě těžby narůstá riziko odvodnění širšího území, prašnosti a případných dalších negativních aspektů, které by mohly vést k devastaci vzácné lokality PP Kozlov.

K bodu IIc. rozkladu obec uvádí, že zajištění ochrany vymezených ložiskových území a prognózních ložisek nerostných surovin se týká respektování existujících ložisek vyhrazených nerostů, chráněných ložiskových území, dobývacích prostorů a prognózních zdrojů v územně plánovacích dokumentacích obcí. V současnosti však v katastrální území Třebiště a Skalice nad Lužnicí tento prognózní zdroj vymezen není. Dále obec uvádí, že odvolatel nedostatečně chápe institut ochrany krajinného rázu, který je zakotven v ustanovení § 12 ZOPK, jako pouhý rekreační potenciál řešeného území. Znaky a hodnoty místa s charakteristickým krajinným rázem v lokalitě Třebiště – Skalice byly dostatečně popsány v přílohách k vyjádření obce v předchozím řízení o stanovení průzkumného území Skalice. Tento typ ochrany vychází z celoevropsky přijatého standardu, tj. existuje zájem na celoplošné ochraně krajiny jako kulturně historického a přírodního fenoménu a na zachování bohatosti a pestrosti krajinných typů, zejména estetických a přírodních hodnot. Uvažovaný záměr zásahu do reliéfu krajinného prostoru, v němž jsou lokalizovány přírodní, kulturní a estetické hodnoty, nevratně naruší jeho charakteristický ráz. Soustředění

těžby bentonitu do severního cípu Soběslavský blat, které jsou součástí kulturní a historické charakteristiky sídla a které spolu s harmonicky utvářenou krajinou představují hodnotný prostor pro rozvoj kvalitního bydlení a rekreace (která je mimochodem zakotvena jako priorita Jihočeského kraje v zásadách územního rozvoje Jihočeského kraje) je naprosto nekonceptním rozvojem utilitárního požadavku soukromého zájmu, který nemůže převážit nad veřejným zájmem ochrany krajinného rázu, ochrany životního prostředí a rozvojem bydlení ve správním území obce Skalice.

Obec Skalice uvádí, že trvá na názoru, že ve správním území obce Skalice není žádoucí vyhledávat další surovinové zdroje montmorillonitických jílu, neboť to je v rozporu s principy udržitelného rozvoje, který je zakotven ve všech politických nástrojích České republiky (např. surovinová politika, politika územního rozvoje, politika životního prostředí atd.) a konkretizován v regionálních politikách Jihočeského kraje.

Závěrem obec Skalice uvádí, že na základě výše uvedeného se ztotožňuje se závěry napadeného rozhodnutí ministerstva, které na základě předložených skutečností dospělo k závěru, že uvedené veřejné zájmy převyšují veřejný zájem na provedení průzkumu a následném využití ložiska v navrhovaném průzkumném území Skalice. Závěry ministerstva jsou v souladu s ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, proto ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území Skalice zamítlo.

Rozklad odvolatele včetně příslušného spisového materiálu jsem předložil své rozkladové komisi ustavené v souladu s ustanovením § 152 odst. 3 správního řádu. Na základě jejího návrhu jsem dospěl k závěru, že rozklad přísluší zamítnout a napadené rozhodnutí ministerstva potvrdit, neboť je věcně správné a bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, byla žádost odvolatele zamítnuta na základě správního uvážení ministerstva podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona, podle něhož se žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne v případě, pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

Z ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona (za spojku nebo) vyplývá, že se ve správním uvážení poměřuje jednak velikost (míra) zájmu na dalším průzkumu a následném využití ložiska a jednak velikost dalších veřejných zájmů. Ministerstvo má povinnost zabývat se možnou existencí veřejného zájmu na ochraně životního prostředí, popřípadě jiného dalšího veřejného zájmu chráněného platnými právními předpisy nejen z hlediska průzkumu ložiska, ale také s ohledem na následné využití tohoto ložiska, což konstatoval i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 7 As 59/2009 – 142 (tento rozsudek je veřejně dostupný na www.nssoud.cz). V tomto rozsudku (dále jen „cit. rozsudek NSS“) se uvádí (str. 148 -149 rozsudku – soudního spisu), že „v návaznosti na uvedené je nutné konstatovat, že kritéria stanovená v § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, uvedená ve větě před spojkou „nebo“ se zcela jednoznačně týkají a vztahují k posouzení samotného „průzkumu“ bez návaznosti na následné využití ložiska (případně těžby). Posuzování spojitosti průzkumu s následným využitím ložiska zákonodárce zakotvil až do části věty následující po spojce „nebo.“ Pokud tedy správní orgán zvažoval při posuzování žádosti o stanovení průzkumného území i následné těžební využití ložiska, měl podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích konkretizovat, jaký veřejný zájem převýšil zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Vzhledem k tomu, že stěžovatel již v podané žádosti deklaroval zájem na obnovení těžby polymetalických rud v dané oblasti, byla by úvaha v tomto směru více než žádoucí. Veřejným zájmem, jenž by mohl být v takovém případě zvažován, by jistě byl v tomto směru např. zájem na ochraně přírody a krajiny, ohrožených druhů živočichů či zájem na ukončení dalších rozsáhlých zásahů do krajiny, apod....“. Z tohoto rozsudku (stejně jako z rozsudku NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009) tedy lze dovodit, že ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích umožňuje

správním orgánu rozhodujícím o předmětné žádosti odvolatele o stanovení průzkumného území posoudit průzkum výhradního ložiska v návaznosti na jeho následné využití (již v této prvotní fázi rozhodování o stanovení průzkumného území), jímž může být mimo jiné i těžba. Toto posuzování však podmiňuje vážením „dalšího veřejného zájmu“, který musí převyšovat zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Z ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích tedy vyplývá, že při posuzování otázky, zda jsou splněny podmínky pro zamítnutí žádosti z důvodu „dalšího veřejného zájmu“, je tímto důvodem pro zamítnutí žádosti závěr učiněný ve správním uvážení, že další veřejný zájem převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Posuzuje se tedy nejen zájem na dalším průzkumu, ale současně - viz použití spojky „a“ - na následném využití výhradního ložiska. Nutnost posuzování nejen zájmu na dalším průzkumu, ale současně zájmu na následném využití výhradního ložiska má svoji logiku, neboť jinak by průzkum ložiska byl samoučelný. Ministerstvo při posuzování skutečnosti, zda v řízení o předmětné žádosti odvolatele nenastal další veřejný zájem, který by převyšoval zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, postupuje v souladu s ustanoveními § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu. Z ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu mimo jiné vyplývá, že „správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu“. Z ustanovení § 3 správního řádu vyplývá, že „správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ustanovení § 2 správního řádu“. Z ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu mimo jiné vyplývá, že „správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu“. Ministerstvo tedy bylo při rozhodování o předmětné žádosti odvolatele podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona povinno zabývat se v souladu s ustanovením § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu tím, zda nastal v dané věci další veřejný zájem, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a na následném využití výhradního ložiska.

Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že ministerstvo učinilo ve správním uvážení závěr o tom, že další veřejný zájem na ochraně přírody v PP Kozlov (ustanovení § 58 odst. 1 ZOPK), veřejný zájem na ochraně krajinného rázu dané oblasti (ustanovení § 12 odst. 1 ZOPK) a veřejný zájem obce Skalice na všestranném rozvoji svého území a péči o potřeby svých občanů, který je formulován v ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), a který byl konkretizován např. ve vyjádření obce Skalice v jejím podání ze dne 5. 3. 2014 a v doplnění tohoto vyjádření ze dne 20. 3. 2014, převyšují zájem státu prozkoumat a následně využít výhradní ložisko podle předmětné žádosti odvolatele ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 (za spojkou nebo) geologického zákona.

S tímto správním uvážením napadeného rozhodnutí ministerstva se ztotožňuji s tím, že míra (intenzita, velikost) zájmu státu na dalším průzkumu a následném využití ložiska je menší, než veřejný zájem na ochraně přírody v PP Kozlov (podle ustanovení § 12 odst. 1 ZOPK), zájem na ochraně krajinného rázu (podle ustanovení § 58 odst. 1 ZOPK) a veřejný zájem na všestranném rozvoji města Skalice a péči o potřeby jeho občanů podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona o obcích, což bylo uváženo zejména s ohledem na vyjádření města Skalice a jeho doplnění ze dne 5. a 20. 3. 2014, jak je uvedeno výše, a rovněž s ohledem na vyjádření města Skalice k podanému rozkladu ze dne 22. 5. 2014, které bylo ministerstvu doručeno dne 26. 5. 2014. Dále pak s ohledem na vyjádření Blatského muzea v Soběslavi a Veselí nad Lužnicí (pobočka Husitského muzea v Táboře), ze dne 28. 2. 2014, a vyjádření MÚS ze dne 4. 3. 2014. Z vyjádření Blatského muzea vyplývá, že většina průzkumného území se nachází v bezprostřední blízkosti zvláště chráněného území a lokality s výskytem ochrannářsky významných druhů rostlin, hub a bezobratlých, na něž by měla případná těžba výrazně negativní vliv, a postupně by mohlo dojít k jejich devastaci. Obsah vyjádření Blatského muzea a obce Skalice jsem podrobně

reprodukoval výše. Z vyjádření MúS ze dne 4. 3. 2014 vyplývá, že k předmětnému záměru bylo dne 28. 2. 2014 RNDr. Danielem Abazidem zpracováno odborné stanovisko, z něhož vyplývá, že západní část řešeného území hraničí s biologicky cennými lokalitami a realizace průzkumu a zejména následná těžba může mít na tyto lokality negativní dopad, a to i prostřednictvím nepřímých vlivů souvisejících s těžbou (prašnost, změny hydrologických poměrů). MúS se ztotožnil se závěry tohoto stanoviska. Možnost narušení krajinného rázu dané lokality vyplývá ze stanoviska Svazku obcí Soběslavsko ze dne 4. 3. 2014, dále pak z vyjádření obce Skalice ze dne 5. 3. 2014, z doplnění tohoto vyjádření ze dne 20. 3. 2014 a rovněž z vyjádření obce Skalice k podanému rozkladu ze dne 22. 5. 2014.

Dalším veřejným zájmem, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska podle předmětné žádosti odvolatele, je veřejný zájem obce Skalice na všestranném rozvoji svého území a péči o potřeby svých občanů podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona o obcích, který byl konkretizován v jednotlivých podáních obce Skalice, tj. v jejím vyjádření ze dne 5. 3. 2014 a ze dne 20. 3. 2014, jak jsem již uvedl výše.

Dále je třeba ve správním uvážení podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona určit, jaká je intenzita zájmu státu na dalším průzkumu (včetně následného využití) dané lokality, ve které odvolatel požaduje stanovit průzkumné území, z hlediska přítomnosti ložiska bentonitu. Jak vyplývá z vyjádření obce Skalice ze dne 5. 3. 2014, které bylo ministerstvu doručeno dne 6. 3. 2014 (odůvodnění zamítavého stanoviska), a jak je rovněž ministerstvu známo z jeho vlastní činnosti, odvolatel v současné době těží bentonit v cca 6 km vzdáleném dobývacím prostoru Maršov, kde jsou zásoby této suroviny na více než 50 let. Intenzita zájmu státu na dalším průzkumu a následné těžbě dalšího ložiska bentonitu je tak minimální. Na základě uvedeného lze v souladu s napadeným rozhodnutím ministerstva učinit závěr, že výše uvedené veřejné zájmy převyšují zájem státu na dalším průzkumu (s ohledem na dostatečnou geologickou prozkoumanost lokality navrhovaného průzkumného území, kde se nachází prognózní zdroje bentonitu – Skalice č. 9362800 – viz žádost odvolatele, str. 1, bod c) a následném využití předmětného ložiska bentonitu podle žádosti odvolatele.

Námítky rozkladu zamítám jako nedůvodné. K námítkám odvolatele uvedeným v rozkladu proti napadenému rozhodnutí konstatuji následující:

Bod I. rozkladu.

Nesprávnost napadeného rozhodnutí odvolatel spatřuje obecně v tom, že správní orgán více předjímal vlivy hypotetické hornické činnosti v ploše celého průzkumného území, místo aby se věnoval vlivům geologických prací vyhledávacího průzkumu. Výsledek vyhledávacího průzkumu může být negativní a v takovém případě nebude vydáno osvědčení o výhradním ložisku. V případě, že se zjistí vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují očekávat jeho nahromadění, vydá ministerstvo osvědčení o výhradním ložisku. Poté musí následovat řada dalších kroků (stanovení chráněného ložiskového území, předchozí souhlas k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru, komplexní posouzení možných vlivů hornické činnosti v novém dobývacím prostoru na životním prostředí, stanovení dobývacího prostoru, povolení hornické činnosti). Mnohé (většina) z těchto kroků jsou správními řízeními s určeným okruhem účastníků řízení a dotčených orgánů státní správy.

K tomu uvádím, že ministerstvo s přihlédnutím k podkladům napadeného rozhodnutí učinilo ve správním uvážení podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku „nebo“) geologického zákona závěr o tom, že výše uvedené veřejné zájmy převyšují zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Na tomto místě přísluší zdůraznit, že odvolatel nemá na stanovení průzkumného území podle žádosti právní nárok, jak vyplývá z díkce ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Stát je v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), vlastníkem ložiska bentonitu (viz ustanovení § 3 odst. 1 písm. g) horního zákona) v oblasti, kde odvolatel navrhuje stanovit průzkumné území podle žádosti.

Jak bylo výše uvedeno, zásoby bentonitu postačují v České republice na 50 let. Proto bylo v řízení o žádosti odvolatele v souladu s ustanovením § 4a odst. 6 geologického zákona uváženo, zda nejsou známy další veřejné zájmy, které by převyšovaly zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle žádosti, a to zejména s ohledem na následné využití ložiska. Jak je shora uvedeno, jedná se o veřejné zájmy, které byly konkretizovány zejména ve vyjádřeních obce Skalice, v jejím podání ze dne 5. 3. 2014 a 20. 3. 2014, nebo ve vyjádření MÚS ze dne 4. 3. 2013, č. j. MS/05168/2014, a vyjádření Blatského muzeum v Soběslavi a Veselí nad Lužnicí (pobočka Husitského muzea v Táboře) ze dne 28. 2. 2014.

Z hlediska velikosti zájmu na dalším průzkumu lokality navrhovaného průzkumného území podle žádosti přísluší ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona konstatovat ve správním uvážení závěr, že v dané lokalitě se nachází prognózní zdroje bentonitu Skalice (č. 9362800), a proto stát má již určité informace o výskytu vyhrazeného nerostu bentonitu v této oblasti. Zájem na dalším průzkumu ložiska tohoto nerostu proto nepřevyšuje uvedené veřejné zájmy.

Dále uvádím, že ponechávat otázku ochrany životního prostředí (a jeho jednotlivých složek) až na dobu, kdy bude stanoveno průzkumné území, je z hlediska účinné a komplexní ochrany životního prostředí podle platné legislativy zcela neefektivní. Zdůrazňuji, že platná právní regulace průzkumné činnosti, která je prováděna na případně stanoveném průzkumném území, není z hlediska ochrany životního prostředí nijak dostatečná. Z ustanovení § 6 geologického zákona vyplývá, že geologické práce se provádějí podle schváleného projektu geologických prací, který se zasílá k vyjádření krajskému úřadu. Krajský úřad konkrétní geologické práce již nepovoluje, pouze se k nim vyjadřuje do 30 dnů z hlediska zájmů chráněných zvláštními předpisy. Rovněž řešení střetu zájmů podle ustanovení § 33 horního zákona nelze považovat z hlediska kompetencí Ministerstva životního prostředí za dostatečné, a proto je nezbytné dbát o ochranu veřejného zájmu na ochraně životního prostředí již v řízení o žádosti o stanovení průzkumného území. Je to právě výkon pravomoci ministerstva poměřovat veřejný zájem na ochraně životního prostředí (případně další veřejné zájmy) se zájmem na dalším průzkumu a následném využití ložiska již v řízení o žádosti odvolatele podle geologického zákona, které umožňuje komplexní a účinnou ochranu veřejného zájmu na ochraně životního prostředí (případně dalších veřejných zájmů) dané lokality. Námitky odvolatele proto shledávám nedůvodnými.

Bod II. rozkladu.

V bodě II. rozkladu odvolatel poukazuje na irelevantnost a neúplnost informací o zkoumaných veřejných zájmech s tím, že níže uvádí doplňující údaje, které by mohly vést k přehodnocení významu některého z citovaných veřejných zájmů.

K tomu uvádím, že celé řízení probíhalo v souladu s právními předpisy a rovněž napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s příslušnými právními předpisy a právním řádem České republiky. Ministerstvo postupovalo v souladu s ustanovením § 3 správního řádu tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí v souladu s požadavky uvedenými v ustanovení § 2 správního řádu. Ke konkrétním námitkám rozkladu se vyjadřuji níže.

Bod IIa. rozkladu.

V bodě IIa. rozkladu nazvaném "Průzkum a využívání ložisek montmorillonitických jílu v terciérních reliktech" odvolatel rozebírá situaci u bentonitu a poukazuje na to, že vytěžitelné zásoby ve stávajících třech činných lomech odvolatele činí pouze cca 2,5 mil. tun bentonitu. Z tohoto důvodu si odvolatel v rámci svého know how v předstihu zajišťuje perspektivní ložiska s potřebnými typy suroviny do míchacích poměrů směsných bentonitů. Odvolatel uvádí, že je nutno odmítnout i praxí překonaný názor územního plánování, že v regionu bude vždy po dotěžení jednoho výhradního ložiska uvolněno k těžbě ložisko další. Střety zájmů se řeší na lokální úrovni a zejména stanoviska dotčených obcí se zdaleka neřídí

zásadami územního rozvoje či dokonce krajskou surovinovou politikou (kde mimochodem není ani ložisko Maršov u Tábora). Dále se odvolatel vyjadřuje k rozsahu navrhaného průzkumného území Skalice, když uvádí, že výskyt montmorillonitických jíltů je poturzen pouze jedním vrtem z průzkumu ze šedesátých let minulého století, což je pro posouzení kvality a množství zásob naprosto nedostačující. Plocha vyhledávacího průzkumu činí 99 hektarů, přičemž se počítá s vyhloubení 10 průzkumných vyhledávacích vrtů.

Z žádosti odvolatele vyplývá (viz str. 2, cíl prací), že cílem geologických prací je ověřit prognózní zdroje bentonitu za účelem jeho těžby. V dané lokalitě se však již nachází prognózní zdroje bentonitu Skalice č. 9362800, a proto stát má již určité informace o výskytu vyhrazeného nerostu bentonitu v této oblasti. Zájem na dalším průzkumu ložiska tohoto nerostu v dané lokalitě proto nepřevyšuje shora uvedené veřejné zájmy.

Bod IIc. rozkladu.

V bodě IIc. rozkladu se odvolatel vyjadřuje k územnímu rozvoji obce Skalice a uvádí, že správní orgán předjímá budoucí těžbu v průzkumném území a bez důkazů poturzuje zhoršené podmínky pro bydlení u hranice zastavěného území obce Skalice, přestože na jiném místě napadeného rozhodnutí sám uvádí, že nemůže předjímát, že odvolatel nebude dodržovat zákony na ochranu ovzduší a zdraví obyvatelstva. Dále odvolatel uvádí, že jeho výhledovým záměrem je v případě ověření dostatečných zásob bentonitu v požadované kvalitě otevřít ve výše popisovaném území povrchový lom o přibližných rozměrech 600 x 600 metrů, tj. na ploše max. 40 000 m². Lom by byl otvírán postupně, ve směru od severovýchodu k jihozápadu. Odvolatel připomíná Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje pro rok 2011, kde se mimo jiné uvádí, že je zapotřebí respektovat významné prognózní zdroje vyhrazených a nevyhrazených nerostů a zajistit územní ochranu vymezených ložiskových území a prognózních ložisek nerostných surovin průmětem do územních a regulačních plánů.

Jak jsem již uvedl výše, ministerstvo je při rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území povinno zabývat se v souladu s ustanovením § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanoveními § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu tím, zda v dané věci neexistuje další veřejný zájem, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a na následném využití výhradního ložiska. Ministerstvo tak v souladu se svou zákonem svěřenou pravomocí učinilo ve správním uvážení závěr, že další veřejné zájmy, konkrétně zájem na ochraně přírody v PP Kozlov, zájem na ochraně krajinného rázu, zájem na dalším rozvoji obce Skalice a péči o potřeby jejích občanů, převyšují zájem státu na dalším průzkumu a následném využití ložiska bentonitu podle žádosti odvolatele. Námitky odvolatele zamítám jako nedůvodné.

V dalším bodě IIc. (zřejmě mělo být uvedeno IIa.) se odvolatele vyjadřuje k atraktivnosti krajinného rázu jakožto rekreační oblasti. Polemizuje s napadeným rozhodnutím, ve kterém se uvádí, že v obci Skalice a v jejím okolí je rozsáhlá rekreační oblast, která navazuje na cyklotrasy vedoucí z oblasti lázní Třeboň a Bechyně. Odvolatel uvádí, že severně od navrhaného průzkumného území je skutečně vedena cyklotrasa, nicméně při jízdě z Obory do Maršova cyklisté na dálkové trase míjejí cca 30 metrů od silnice vzdálený lom Maršov a odvolateli není známo, že by jim to v posledních 20 letech způsobovalo nějakou újmu, či je to odradilo do pobytu na Soběslavsku.

K tomu uvádím, že ministerstvo ve správním uvážení v souladu s ustanovením § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona učinilo závěr o tom, že shora uvedené veřejné zájmy (konkretizované zejména ve vyjádření obce Skalice, MÚS a Blatského muzea v Soběslavi) převyšují zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska bentonitu. Ze strany ministerstva se jedná o výkon jeho pravomoci svěřené mu geologickým zákonem, aby se při rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území, pokud se jedná o další průzkum ložiska, zabývalo také následným využitím ložiska z hlediska existence veřejných zájmů.

Na závěru ministerstva učiněnému ve správním uvážení dle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona nemohou nic změnit ani odvolatelem uváděné skutečnosti týkající se cyklotrasy vedoucí kolem lomu Maršov, neboť ty nejsou pro posouzení věci nikterak relevantní. Námitku odvolatele zamítám jako nedůvodnou.

Závěrem pak odvolatel navrhuje, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena prvoinstančnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby napadené rozhodnutí bylo změněno a žádosti odvolatele o stanovení průzkumného území Skalice bylo vyhověno.

K tomu uvádím, že jelikož jsem dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je věcně správné a bylo vydáno v souladu s právními předpisy, nelze požadavkům odvolatele vyhovět a napadené rozhodnutí přísluší potvrdit, jak je shora uvedeno.

Z uvedených důvodů jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení o opravném prostředku

Toto rozhodnutí je konečné, neboť se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu.

V Praze dne

10. 11. 2014

Mgr. Richard Brabec
ministr životního prostředí

Toto rozhodnutí obdrží:

A. Účastníci řízení do vlastních rukou:

1. KERAMOST a.s.
Žatecká 1899/25
434 30 Most
2. Obec Skalice
Skalice 48
392 01 Soběslav

B. Na vědomí po nabytí právní moci:

1. MŽP, odbor geologie
zde
2. MŽP, OVSS II
Mánesova 3
370 01 České Budějovice
(*spolu se spisem*)
3. Městský úřad Soběslav, odbor životního prostředí
Náměstí Republiky 59/I
392 01 Soběslav
4. Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského
Hřimalého 11
301 00 Plzeň
5. Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice
6. Česká geologická služba, Geofond
Kostelní 26
170 00 Praha 7